

Setè
Premi de
Periodisme
d'Investigació
RAMON
BARNILS

La dotació del premi serà de 3.333 euros.
Els treballs, inèdits i escrits en català hauran de presentar-se
al setmanari EL TEMPS abans del 30 de setembre de 2007
per correu ordinari:
Octubre Centre de Cultura Contemporània
c/ Sant Ferran 12, 46001 València

o per correu electrònic:
premi.barnils@eltemps.net

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament
dels XXVI Premis Octubre que tindrà lloc a València
el 27 d'octubre de 2007

Per a més informació:
Octubre Centre de Cultura Contemporània
c/ Sant Ferran 12
46001 València
Tel. 963 535 100
premi.barnils@eltemps.net
www.eltemps.cat

Més de 500 persones detingudes, 27 d'assassinades, tres de deportades, un nombre indeterminat de desaparegudes i un cabàs d'ordres d'aprehensió dictades en contra de gent del moviment que, de sobte, es troba en situació de recerca i captura. Aquest és el balanç de la repressió policial a l'estat mexicà d'Oaxaca després que esclatés una revolta popular que va deixar fora de joc el govern estatal des del juny al novembre del 2006.

Una repressió que van tastar a principis d'aquest mes quatre turistes catalans que passejaven per la ciutat

Oaxaca, entre el crit i el morrió

La detenció de quatre catalans a la ciutat mexicana d'Oaxaca ha mostrat que el conflicte que va esclatar a finals del darrer any segueix latent. Malgrat el silenciament i la repressió, el moviment popular, com passa al veí estat de Chiapas, encara batega.

d'Oaxaca. El vespre del 5 d'agost, Nuria Morelló, Ariadna Nieto, Laia Serra i Ramon Sesé van ser detinguts il·legalment per la policia, agredits físicament, sexual i psicològica i traslladats a l'Institut Nacional de Migració de la Ciutat de Mèxic amb l'amenaça d'ésser deportats. Fins al dia 13 no van ésser posats en llibertat sense càrrecs, després que se'n reconegués l'estada legal al país.

Un grup de membres de l'Assemblea Popular dels Pobles d'Oaxaca es manifesta per demanar la dimissió del governador de l'estat el novembre del 2006.

Aquests fets, segons Cástulo López, portaveu de l'Assemblea Popular dels Pobles d'Oaxaca (APPO), "són una prova més que el cinisme del governador Ulises Ruíz no té límits. No li importa fins a quin punt s'hagi de posar en evidència davant del món". Ara fa poc mes d'un any, la matinada del 14 de juny, el governador Ulises Ruíz Ortiz va enviar tres mil elements de la policia a reprimir amb gas lacrimogen i armes de foc una vaga de mestres, que s'havien plantat tres setmanes abans en 56 carrers del centre de la ciutat per exigir més recursos per a l'educació i millors condicions laborals. No aconseguiren desallotjar-los, però aquesta

explica l'investigador en pedagogia Miguel Angel Elorza.

A la demanda de la sortida del governador Ulises Ruíz s'hi va sumar l'exigència d'un canvi de soca-rel, basat en les estructures socio-polítiques dels pobles originaris d'Oaxaca, de tradició autònoma i assembleària. Així, sota els eslògans de *Tots som APPO* i *Ulises ja ha caigut* el moviment popular d'Oaxaca va emprendre un procés d'apoderament i autonomia. El govern va ser expulsat de les seves oficines; el PRI va ser aixafat a les eleccions nacionals; es van establir ajuntaments populars en municipis rurals; es van ocupar alguns mitjans de comunicació governamen-

sobre, i que ja només emeten dos programes en viu.

El seu company de programa, Ieio, és més optimista. "El moviment està replegat, que no és el mateix que derrotat. Igual que nosaltres estem treballant aquí amb ganes i decisió, també la resta de la gent ho fa des dels seus espais. I ja ens tornarem a trobar als carrers", adverteix amb un somriure burleta.

Després del 25 de novembre han sorgit de dins i fora de l'APPO noves organitzacions com l'Assemblea de les Colònies Populars d'Oaxaca, on participen 69 barris de la ciutat, que fins a l'esclat del moviment no havien pres una postura política oberta, o Veus Oaxaquenyes per l'Autonomia i la Llibertat (VOCAL). Aquests últims van sorgir al març i al cap d'un mes i mig ja van empresonar un dels seus membres, David Venegas, també dirigent de l'APPO. Una membre de VOCAL assegura que "David se'n sortirà perquè és innocent i perquè el poble d'Oaxaca segueix en lluita. La gent n'està tipa i es vol reorganitzar, però ho farà des de baix, sense partits".

El mateix dia que van detenir els catalans, s'havien celebrat les eleccions al parlament de l'estat d'Oaxaca. El PRI, el partit de l'actual governador, va tornar a guanyar. Aquest resultat, però, es fonamenta en només un 37% de participació, segons les dades de l'Institut Estatal Electoral. Tot i l'alt nombre d'abstenció que suposen aquestes xifres, podrien estar manipulades perquè la premsa nacional publicava el dia següent que l'abstenció havia arribat a un 77%. "Els polítics han perdut credibilitat. Per qui votem? L'abstencionisme ha estat el vot de càstig de la gent, especialment als partits d'esquerra. Però si tota aquesta gent s'organitzés, Ulises Ruíz ja estaria fora i tindriem un govern popular", conclou López, una de les deu persones més sobre qui van dictar ordres d'aprehensió el 13 d'agost, una setmana després de les eleccions. Davant tot això els responsables de Maldade Ojo, un col·lectiu que ha documentat el moviment en vídeo, criden: "Que el món s'assabenti que a Oaxaca les coses no han canviat i que aquest procés no s'acaba!".

Maria Josep Siscar
Oaxaca (Mèxic)

El mateix dia que van detenir els catalans, s'havien celebrat les eleccions al parlament de l'estat d'Oaxaca.

violència de la policia contra un *plantón* pacífic de mestres va provocar la solidaritat de la gent del poble. Pocs dies després, va néixer l'APPO, conformada per més de 350 organitzacions i col·lectius, per unificar les lluites que ja existien a l'estat.

Un moviment ampli. Però no només es mobilitzen els sectors ja organitzats. "Després del 14 de juny hi ha un acostament de molts sectors de la societat, que buscaven com sortir, i apareix un repertori que va des de radicals estalinistes fins a la comunitat lèsbica gai, passant per l'església, *punks*, les mestresses de casa, els indígenes...", confessa Sergio Beltran, director de la Universitat de la Terra i antic membre del Consell Estatal de l'APPO. L'acord col·lectiu era la caiguda de l'*enemic comú*, Ulises Ruíz, el governador del segon estat més pobre de Mèxic, que va arribar al poder al 2005 gràcies a un frau electoral, que va donar continuïtat a 76 anys de govern del seu partit, el Partit Revolucionari Institucional (PRI). "Es va posar de relleu el gran descontentament de les classes populars per l'estat de marginalitat i pobresa en què viu més del 90% de la població. També ha fet palesa la corrupció de les autoritats, líders sindicals, el cacicatge i fins i tot el fracàs de l'esquerra",

tals per poder expressar-se; als carrers només se sentia Radio Universidad, veu del moviment; es van fer set grans manifestacions on es van arribar a concentrar més de mig milió de persones, i es van instal·lar barricades arreu de la ciutat, on gent de totes les edats i de tota ideologia compartien el seu dia a dia resistint l'atac de la policia.

El 25 de novembre del 2006, la policia i l'exèrcit van carregar contra desenes de milers de persones que es manifestaven per a exigir la dimissió del governador, i van deixar vora 150 ferits i uns 150 detinguts. A partir d'aquell dia el moviment va començar a retirar-se dels carrers. "El govern ha minat la lluita de l'APPO amb un terrorisme salvatge. Han ficat la por al cos de la gent (...) però els que es mantenen són els més convençuts i continuen en la lluita malgrat les conseqüències", assegura López.

Una ràdio dissident. Coco Nauta, un dels que fa possible que a hores d'ara encara s'escolti Radio Plantón, la ràdio del magisteri, s'indigna en descriure el sentiment d'impotència que té: "Vam fer tot el possible perquè el governador marxés i no se n'ha anat", explica, tot queixant-se que el director de la ràdio no pot anar a l'emissora perquè té una ordre d'aprehensió a